

Tórshavn, tann 19. mars 2019
J.Nr.: LUM-32- 17/00048-74
(at tilskila í svari)

Frágreiðing

frá eftirlitsvitjanum hjá deildum

í Trivnaðareind 10 hjá Almannaverkinum

Innihald

1. Inngangur	3
2. Fyrireiking til eftirlitsvitjanirnar.....	3
3. Lóggáva.....	5
4. Kunnandi fundur við leiðsluna í Trivnaðareind 10	6
5. Fyrireikandi fundir við starvsfólk í Trivnaðareind 10.....	6
6. Eftirlitsvitjan í Nýggjustovu og Trappustovu	7
7. Eftirlitsvitjan í Jekarastovu	8
8. Eftirlitsvitjan í Serskipanini, Móttøkudeildini og Argjaboðagøtu	10
8.1. Serskipanin	10
8.2. Móttøkudeildin.....	11
8.3. Argjaboðagøta	11
9. Eftirlitsvitjan í Garðsstovu	12
10. Samrøður við børn og ung.....	12
11. Viðmerkingar og tilmæli frá umboðsmanninum	13
11.1. Geiraábyrgd	13
11.2. Gjald millum land og kommunur.....	13
11.3. Fjarleiðsla	14
11.4. Hølisviðurskipti.....	15
11.5. Upplýsingar frá barnaverndartænastum.....	15
11.6. Samanseting av børnum.....	16
11.7. Gjøgnumskygni, mannagongdir, vegleiðingar v.m.....	17
11.8. Kunning og supervisión	18
11.9. Harðskapur og valdsnýtsla	19
11.10. Normering av starvsfólkum, arbeiðstíðir, førleikar v.m.....	20
11.11. Húsavørður	21
11.12. Sálarfrøðingur.....	21
11.13. Kontaktpersónar.....	22
11.14. Samband við foreldur, avvarðandi o.o.	22
11.15. Skúlagongd	23
11.16. Lummapeningur	23
12. Yvirskipað viðmerking	24

1. Inngangur

Sambært § 4, stk. 1 og § 5 í Umboðsmanslógini (løgtingslóg um Løgtingsins umboðsmann, sum broytt við løgtingslóg nr. 157 frá 20. desember 2013) hevur umboðsmaðurin heimild til at hava eftirlit við almennum og privatum stovnum v.m., sum hava til uppgávu at taka sær av børnum og ungum. Umboðsmaðurin skal m.a. hava eftirlit við, at Føroyar halda ásetingarnar í Barnarættindasáttmálanum hjá Sameindu Tjóðum (kunngerð nr. 6 frá 16. januar 1992 um ST-samtykt frá 20. november 1989 um rættindi barnsins) um at tryggja rættindi hjá børnum.

Sum ein liður í hesum virksemi havi eg verið á eftirlitsvitjanum á deildum hjá Trivnaðareind 10 hjá Almannaverkinum og kannað virksemið har.

Trivnaðareind 10 tekur ímóti børnum og ungum, sum Høvuðsbarnaverndarnevndin, sambært Barnaverndarlógini (løgtingslóg nr. 18 frá 8. mars 2005 um barnavernd, sum seinast broytt við løgtingslóg nr. 93 frá 6. juni 2017) tekur avgerð um skulu á deildir hjá Trivnaðareind 10 at búgva. Trivnaðareind 10 hevur eisini ein familjudepil, har familjur, eftir avgerð frá Høvuðsbarnaverndarnevndini, kunnu búgva og fáa viðgerð í eitt tíðarskeið. Hesin partur av virkseminum var ikki fevndur av kanningini hjá mær.

Sambært viðmerkingunum til Barnaverndarlógina er endamálið við lógini at tryggja børnum, sum liva undir viðurskiftum, ið kunnu skaða teirra heilsu og menning, neyðuga hjálp í rættari tíð. Hugtakið “barnsins besta” er ein týðandi aðalregla í Barnarættindasáttmálanum hjá ST. Tá barnaverndartænasturnar seta fyriskipan í verk eftir Barnaverndarlógini, skal avgerandi vekt leggjast á, at fyriskipanin er til barnsins besta. Um tað er mótstríð millum áhugamálini hjá barninum og foreldrunum, vigar atlitid at, hvat er best fyri barnið, tyngst. Í teimum førum har tað ikki er ráðiligt, at barnið býr heima, verður barnið umsorganaryvirtikið. Sambært Barnaverndarlógini skal arbeiddast fram í móti, at børnini skulu heim aftur til foreldrini at búgva. Hjá øllum ber hetta tó ikki til. Summi børn vaksa tí upp hjá fosturfamiljum, meðan onnur børn hava so stórar avbjóðingar, at tey koma á eina deild hjá Trivnaðareind 10 at búgva.

Børn, sum eru umsorganaryvirtikin, eru í eini sárþærari støðu og hava ofta serligar avbjóðingar. Tey hava tí brúk fyri serligari umsorgan, stuðli og viðgerð. Tað er týðningarmikið at tryggja, at hesi børn hava virðilig kor at liva undir, at rættindi teirra verða virð, og at tey verða ment soleiðis, sum tey hava rætt til. Tey eiga at fáa somu móguleikar fyri persónligari menning, skúlagongd, heilsu og einum sjálvstøðugum vaksnamannalívi, sum javnaldrar teirra. Tað er týðningarmikið, at børn hava tøtt og støðug vinar- og umsorganarsambond. Ein heildarloysn eigur at verða funnin fyri hvørt einstakt barn, sum tekur atlit at tørvinum hjá barninum.

2. Fyrireiking til eftirlitsvitjanirnar

Eftirlitsvitjanirnar fevndu um Nýggjustovu og Trappustovu, Pedda við Steingøta 10 í Tórshavn, Jekarastovu, Jekaragøta 8 í Tórshavn, Garðsstovu, Garðsgøta 31 á Argjum og Serskipanina, Móttøkudeildina og Argjaboðagøtu, Argjaboðagøta 7 á Argjum, sum allar eru deildir hjá Trivnaðareind 10.

Undan eftirlitsvitjanunum vórðu starvsfólk og börn kunnað um, at eg kom á vitjan. Starvsfólk og börn, sum ynsktu tað, høvdu møguleika at tosa við meg um viðurskifti á deildini, har tey ávikavist starvaðust og búðu, og á Trivnaðareind 10 sum heild.

Í sambandi við eftirlitsvitjanirnar bað eg um avrit av:

- Journalum og viðgerðarætlanum hjá børnunum. Skjølini fevndu um námsfrøðiligar greiningar, heildarmetingar, innskrivingar- og samstarvsavtalar og SMTTE-greiningar.

Upplýst varð, at heildarskriv, námsfrøðilig greining og heildarmeting eru áleið somu skjøl, ið støðugt mennast og broytast, og at tað tekur umleið 4 mánaðir at gera eina námsfrøðiliga greining. Ein slík greining eigur at verða gjørd eina ferð um árið.

Upplýst varð, at ein SMTTE-greining lýsir ein trupulleika, sum barnið hevur, og skal vísa á, hvussu trupulleikin kann loysast. Eitt barn kann hava fleiri SMTTE-greiningar.

- Fundarfrásøgnum hjá Tilvísingarbólkinum.
- Vegleiðingum, oyðubløðum, húsreglum v.m, sum deildirnar nýttu í dagliga virkseminum.
- Leigusáttmálum og viðlíkahaldssáttmálum hjá teimum ymisku deildunum.
- Góðkenningarskrivum frá ymiskum stovnum, t.d. Arbeids- og brunaeftirlitinum.
- Skrivum um mannagongdir, t.d. í sambandi við valdsnýtslu og handfaring av heilivági.
- Yvirlit yvir starvsfólk, útbúgving, aldur og starvsaldur.
- Møguligum klagum um Trivnaðareind 10.
- Møguligum fráboðanum um valdsnýtslu og harðskap einastu 5 árin.

Tann 13. oktober 2017 sendi Almannaverkið mær umbidnu skjøluni.

Tann 15. januar 2018 bað eg Almannaverkið um avrit av:

- Nýggjastu eftirlitsfrágreiðingini hjá Námsfrøðiliga eftirlitinum av Trivnaðareind 10.
- Yvirlit yvir serútbúgvingar og skeið hjá starvsfólkunum.
- Brunagóðkenning av bygninginum í Garðsgøtu.
- Oyðublaði viðvíkjandi skráseting av feilum í umsiting av heilivági.
- Møguligum fráboðanum um feilir í umsiting av heilivági.

Eisini bað eg um avrit av teimum námsfrøðiligu greiningum, heildarmetingum, innskrivingar- og samstarvsavtalum og SMTTE-greiningum, sum vantaðu í tilfarinum, sum eg longu hevði fingið frá Almannaverkinum.

Tann 8. februar 2018 sendi Almannaverkið mær tilfarið, sum eg hevði biðið um. Almannaverkið upplýsti, at orsøkin til, at alt tilfarið ikki var komið við í fyrsta umfari, var, at onkrar SMTTE-greiningar ikki lógu á telduskipanini, tá tilfarið varð sent mær, tann 13. oktober 2017. Tvey av børnunum vantaðu framvegis SMTTE-greiningar, tí tær vóru blivnar burtur undir flyting. Ætlanin var at gera nýggjar SMTTE-greiningar fyri hesi bæði børnini sum skjótast. Almannaverkið sendi eisini nøkur heildarskriv, sum í fyrstu atløgu vantaðu.

Almannaverkið upplýsti, at nøkur av teimum ungu onga námsfrøðiliga greining/heildarmeting høvdu, tí tey vóru komin inn í skipanina, áðrenn námsfrøðiligar greiningar/heildarmetingar vórðu settar í verk. Tey flestu av hesum ungu vóru nú skrivað inn í Trivnaðareind 10 eftir § 27 í Forsorgarlógini (lovbekendtgørelse nr. 100 af 2. marts 1988 om offentlig forsorg, sum seinast broytt við løgtingslóg nr. 154 frá 12. desember 2018), sum heimilar, at tilboð kann veitast til persónar við týðandi likamligum ella sárligum breki ella víðfevndum sosialum trupulleikum á bú- og viðgerðarstovnum og stovnslíknandi fyriskipanum.

Viðvíkjandi vantandi innskrivingar- og samstarvsavtalum fyri fyra ung viðmerkti Almannaverkið, at tey vórðu øll innskrivað, áðrenn Almannaverkið fekk núverandi hátt at skjalfesta. Almannaverkið upplýsti, at ongin fráboðan var um feil í umsiting av heilivági.

3. Lóggáva

Í sambandi við eftirlitsvitjanirnar tók eg m.a. útgangsstøði í niðanfyri nevndu sáttmálum, lógum og kunngerðum:

Barnarættindasáttmálanum (kunngerð nr. 6 frá 16. januar 1992 um ST-samtykt frá 20. november 1989 um rættindi barnsins).

Sáttmála sameindu tjóða um rættindi hjá einstaklingum, ið bera brek (kunngerð nr. 35 frá 15. september 2009 um ST-samtykt frá 13. desember 2006 um rættindi hjá einstaklingum, ið bera brek).

Fyrisitingarlógini (løgtingslóg nr. 132 frá 10. juni 1993 um fyrisitingarlóg).

Barnaverndarlógini (løgtingslóg nr. 18 frá 8. mars 2005 um barnavernd, sum seinast broytt við løgtingslóg nr. 93 frá 6. juni 2017).

Forsorgarlógini (lovbekendtgørelse nr. 100 af 2. marts 1988 om offentlig forsorg, sum seinast broytt við løgtingslóg nr. 154 frá 12. desember 2018).

Kunngerð um valdsnýtslu o.a. á samdögursstovnum v.m. fyri børn og ung (kunngerð nr. 78 frá 4. juli 2006 um valdsnýtslu o.a. á samdögursstovnum v.m. fyri børn og ung, sum broytt við kunngerð nr. 82 frá 17. august 2006).

Kunngerð nr. 147 frá 22. november 2018 um áseting og javning av almannaveitingum, sbrt. § 2, stk. 2 í kunngerð nr. 69 frá 19. mai 2006 um samsýning til fosturforeldur, sum broytt við kunngerð nr. 159 frá 13. desember 2018.

4. Kunnandi fundur við leiðsluna í Trivnaðareind 10

Eftirlitsvitjanirnar vórðu gjørdar í samráð við Trivnaðareind 10. Eg hevði kunnandi fund við leiðsluna í Trivnaðareind 10, tann 20. september 2017. Á fundinum luttóku depilsstjórin, eindarleidarin og leiðarin fyri Trivnaðareind 10 umframt ein ráðgevi hjá mær.

Depilsstjórin greiddi frá um bygnaðin av Trivnaðareind 10. Talan er um ein sosialnámsfrøðiligan stovn, sum bjóðar tvær ymiskar tænanastur til børn, ung og familjur, ið eru fevnd av Barnaverndarlógini. Onnur tænanastan er eitt sosialnámsfrøðiligt viðgerðarumhvørvi til børn og ung millum 0 og 18 ár, sum í einstøkum førum kann halda fram, til tann ungi er 21 ár. Hin tænanastan er at gera foreldraførleikakanningar í einum sosialnámsfrøðiligum viðgerðarumhvørvi. 19 børn og ung vóru á deildunum, sum eg skuldi vitja, og 2 børn vóru á veg inn. Greitt varð frá um tær ymisku deildirnar, og hvussu tær vóru skipaðar. Uttan mun til støddina á eini deild krevst í minsta lagi 8 starvsfólk á hvørjari deild, sum skulu arbeiða 8-12 tímar um døgnið, fyri at fáa vaktirnar at ganga upp. Upplýst varð, at ætlanin er at byggja eitt nýtt barnaheim, har alt virksema verður samlað á einum stað.

Nevnt varð, at tey ungu, sum vóru innskrivað á eina deild hjá Trivnaðareind 10 eftir § 27 í Forsorgarlógini, móguliga skuldu flyta yvir í Trivnaðareind 5 (undir Trivnaðardeplinum fyri Menningartarn og Fjølbrek) í staðin.

Eg kunnaði um, at eg undir eftirlitsvitjanunum m.a. fór at hyggja at teimum kørmum, sum børnini búa undir, um lógarásetingar verða hildnar, t.d. viðvíkjandi tvingsli, og um barnarættindi verða virð. Eg upplýsti eisini um, hvørji skjøl eg fór at biðja um innan eftirlitsvitjanirnar, og hvørjar spurningar eg ætlaði at seta undir eftirlitsvitjanunum.

Almannaverkið hevur í viðmerkingum sínum til frágreiðing mína upplýst, at tey ungu, sum vóru skrivað inn í Trivnaðareind 10 eftir § 27 í Forsorgarlógini, nú eru flutt yvir í Trivnaðareind 5.

5. Fyrireikandi fundir við starvsfólk í Trivnaðareind 10

Tann 8. november 2017 hevði eg fyrireikandi fundir við starvsfólk í Trivnaðareind 10. Fundirnir vóru hildnir í sambandi við mánaðarliga starvsfólkafundin. Byrjað varð við einum felags fundi, har øll starvsfólkini luttóku. Síðani helt eg fundir við starvsfólk á skrivstovuni og starvsfólk á ymiskum deildum hjá Trivnaðareind 10.

Á felags fundinum greiddi eg frá endamálinum við eftirlitsvitjanunum, og hvørjum eg fór at hyggja at í sambandi við eftirlitsvitjanirnar. Eg fór m.a. at hyggja at, hvørji tilboð børnini finga í frítíðini, skúlatilboð, sambandinum við familjuna, viðurskiftum viðvíkjandi lummápeningi og um børnini høvdu virðiligar umstøður og ein virðiligan gerandisdag í samsvari við rættindini hjá barninum sambært Barnarættindasáttmálanum. Eisini fór eg at hyggja at reglum og mannagongdum á deildunum, umsiting av heilivági, og hvussu støðan var viðvíkjandi harðskapi og valdsnýtslu.

Eg upplýsti, at eg fór at hava samrøður við tey børn og starvsfólk, sum ynsktu tað. Samrøðurnar við børnini fóru at verða uttan starvsfólk á deildunum. Um myndir vórðu tiknar undir eftirlitsvitjanunum, fór eg at bera so í bandi, at eingi fólk vórðu á myndunum.

Fyri at stuðla eftirlitinum á sálarfrøðiliga økinum fór eg at hava ein sálarfrøðing við á eftirlitsvitjanunum. Harumframt fóru ein ráðgevi hjá mær, og eitt umboð fyri Almannamálaráðið at luttaka.

Eg kunnaði um, at aftaná eftirlitsvitjanirnar varð frágreiðing skrivað, og at tað tók drúgva tíð at gera eina slíka frágreiðing. Trivnaðareind 10 og avvarðandi myndugleikar fóru at fáa frágreiðingina til viðmerkingar, og endaliga frágreiðingin varð send Trivnaðareind 10 og viðkomandi myndugleikum, áðrenn hon varð almannakunngjørd.

6. Eftirlitsvitjan í Nýggjustovu og Trappustovu

Tann 13. november 2017 var eg á eftirlitsvitjan á deildunum Nýggjustovu og Trappustovu. Umframt hesar deildir helt eisini Familjudepilin til í bygninginum.

Eftirlitsvitjanin byrjaði við eini samrøðu við leiðsluna í Trivnaðareind 10 umboðað av eindarleiðaranum og einum fyribils leiðara. Síðani hevði eg samrøður við starvsfólk í Nýggjustovu og Trappustovu. Aftaná hetta varð eg víst runt í bygninginum og hevði samrøðu við eitt barn. Eftirlitsvitjanin endaði við eini samrøðu við leiðsluna, har eg tók saman um og kom við viðmerkingum.

Bygningurin í Pedda við Steingøtu 10 var gamal at líta á, og økið uttanum var lítið hugnaligt og illa umsitið. Ein sjálvsognarstovnur eigur bygningin, og stýrið hevur ábyrgd av bygninginum. Bygningurin var ikki brunagóðkendur.

Tann 13. mars 2019 sendi Almannaverkið mær vátan um, at so vítt staðfesting er gjørlig, lýkur bygningurin brunateknisku krøvini viðvíkjandi rýmingarleiðum, sløkkiútgerð og roykávaring.

Einki veruligt spælipláss var uttanfyri. Trivnaðareind 10 hevði fingið spælireiðskap frá Lions Club, men ongin var til at seta spælireiðskapin upp.

Í Nýggjustovu og Trappustovu búðu 5 børn, sum vóru 5, 9, 9 13 og 14 ára gomul. Starvsfólkini vóru námsfrøðingar, hjálparfólk og ein lærari.

Trappustova var innrættað sum “venjingaríbúð” til tey ungu, sum skuldu fyrireika seg at flyta í egna íbúð, og var skild frá Nýggjastovu við eini trappu og eini glashurð. Í Trappustovu vóru 3 kømur, uppihaldsstova, køkur og baðirúm. Í løtuni hevði eitt lítið barn kamar í Trappustovu. Barnið var komið beinleiðis á deildina at búgva fyri stuttari tíð síðani, av tí at Móttøkudeildin júst var flutt í Argjaboðagøtu og illa nokk komin upp á pláss.

Nýggjastova var í tveimum hæddum. Í ovaru hædd vóru køkur og uppihaldsrúm í einum, 3 kømur, baðirúm og skrivstova. Tað eina kamarið hevði ein ótýdligan lukt og varð tí ikki brúkt at búgva í. Í niðaru hædd vóru 2 kømur, uppihaldsrúm og baðirúm.

Innandura var snøgt, ruddiligt og hugnaligt, hóast innrættingin bar brá av, at talan var um samanbyggingar/uppibyggingar og var tí lítið verklig. Bæði uppihaldsrúm og kømrini hjá børnunum vóru hugnalig, og børnini høvdu nógvar ymiskar leikur.

Lummapeningurin var læstur inni í einum skápi á skrivstovuni. Hvørt barn hevði ein plastlumma, har navn, vika og upphædd var skrivað á. Børnini skrivaðu undir, tá tey fingi lummapening útgoldnan, soleiðis at tey lærdu, hvussu ein ber seg at í sambandi við móttøku av peningi.

Starvsfólkini greiddu frá, at journalskipanin og harvið eyamar upplýsingar nú bara vóru í talgildum líki.

Almannaverkið hevur í viðmerkingum sínum til frágreiðing mína upplýst, at kamarið, sum hevði ótýdligan lukt, er umvælt síðani eftirlitsvitjanina. Orsøkin til luktin varð staðfestur, og lukturin er burtur. Kamarið verður nú nýtt eins og onnur kømur.

7. Eftirlitsvitjan í Jekarastovu

Tann 20. november 2017 var eg á eftirlitsvitjan í Jekarastovu.

Eftirlitsvitjanin byrjaði við eini samrøðu við leiðsluna í Trivnaðareind 10 umboðað eindarleidararanum og einum fyribils leiðara. Síðani varð eg víst runt í bygninginum. Undir rundtúrinum hevði eg samrøðu við ein av teimum ungu. Eftirlitsvitjanin endaði við eini samrøðu við leiðsluna, har eg tók saman um og kom við viðmerkingum.

Jekarastova helt til í einum leigaðum bygningi. Bygningurin var brunagóðkendur í 2003.

Í Jekarastovu búðu trýggir ungdómar, sum vóru 19, 19 og 20 ára gamlir. Teir vóru allir útskrivaðir úr barnaverndini og vóru undir § 27 fyriskipan eftir Forsorgarlógini. Ein teirra gekk í skúla, meðan tveir teirra arbeiddu. Starvsfólkini í Jekarastovu vóru námsfrøðingar og hjálparfólk.

Jekarastova var í tveimum hæddum. Í niðaru hædd var gongd við garderobu og ein køkur, sum bleiv brúktur til fundarhøli og ítriv. Køkurin hevði einans ervaljós, sum var lokað av skitti. Á gólvinum stóð ein músafella. Ein bakarovnur uttan hurð stóð í hølinum. Eg bað um, at

streymveitingin varð tikin frá ovninum. Leiðslan lovaði at taka hond um hendan trupulleikan beinanvegin.

Frá gongdini var ein long gongd við rúmun til báðar síðir. Har vóru kamar til hvílandi náttarvakt, tónleikarúm, turkirúm, sjónvarpsstova, teldurúm og vesi- og baðirúm. Tónleikarúmið hevði alskyns ljóðføri til venjingar, men rúmið var ov lítið til hetta virkseimið. Í teldurúminum vóru 4 stórar, nýmótans teldustøðir. Teldurúmið varð nógv brúkt av ungdómunum.

Frá gongdini í niðaru hædd gekk ein trappa upp til ovaru hæddina. Uppihaldsstovan var á sjálvum trappupallinum í erva. Frá trappupallinum var ein long gongd við rúmun til báðar síður. Her vóru 3 kømur, skrivstova, hvílrúm til starvsfólk/goymslurúm, køkur og vesi- og baðirúm. Fyri endanum av gongdini var ein brandtrappa.

Heilivágurin varð goymdur í einum læstum skápi inni á skrivstovuni, sum eisini var læst. Starvsfólkini høvdu hvør sín lykil til skápið. Í skápinum lógu heilivágslistar saman við heiliváginum til hvønn einstakan av teimum ungu. Starvsfólkini skamtaðu sjálvi heilivágin, og skamtanin varð eftirkannað av einum øðrum starvsfólki. Starvsfólkini upplýstu, at skamtan frá apoteki ikki bar til, tí slík skamtan kravdi, at heilivágсныtlan var støðug. Heilivágur, sum var til avlops, varð heintaður og koyrdur á Apotekið. Heilivágseftirlit úr Danmark hevði verið í Jekarastovu fyri umleið tveimum árum síðani.

Lummapeningurin varð goymdur í sama skápi sum heilivágurin. Ungdómarnir komu sjálvir við peninginum, tá teir høvdu fingið forsorgarhjálp og løn. Hvør einstakur hevði ein plastlumma við navni á og við trimum brævbjálvum í. Brævbjálvarnir vóru merktir til ávikavist ferðing, heilivág og uppsparing.

Á vegginum á skrivstovuni hingu skjøl viðvíkjandi mannagongdum í sambandi við harðskap, sjúkrafráveru og umsorganarsamrøður, uppgávur hjá kontaktfólki, ferðaætlanir, kontaktupplýsingar v.m. SMTTE-greiningar vóru fyri tveir av teimum ungu, men vantaði fyri tann eina. Starvsfólkini hildu, at SMTTE-greining fyri hendan unga var í gerð.

Tann 8. februar 2018 sendi Almannaverkið mær SMTTE-greining fyri hendan unga.

Ringur luktur var í báðum hæddum. Upplýst varð, at nógvur harðskapur var á deildini. Hetta var serliga í sambandi við, at ein av teimum ungu rúsaði seg. Eisini starvsfólkini vóru fyri harðskapi. Hurðarnar gingu inneftir, so tað var lætt hjá tí unga at sparka hurðarnar inn. Rútaglasið var ikki styrkt í rútum, har lætt var at sleppa framat, og tað var lætt hjá tí unga at bróta hesar rútar. Eingin rýmingarleið var úr køkinum, um harðskapur tók seg upp har.

Eg gjørði vart við, at eg helt hølini í Jekaragøtu vera í ringum standi og ikki nøktandi til virkseimið. Leiðslan upplýsti, at Trivnaðareind 10 fleiri ferðir fyrr var farin úr Jekarastovu, tí hølini ikki vóru hóskandi til endamálið, men var endað aftur har í apríl 2017 vegna plásstrot.

Leiðslan hevur seinni upplýst fyri mær, at Jekarastova varð stongd í juli 2018. Ungdómarnir, sum búðu í Jekarastovu, eru farnir úr Trivnaðareind 10 og fluttir aðrastaðni at búgva.

Eg havi tí ikki fleiri viðmerkingar viðvíkjandi Jekarastovu.

8. Eftirlitsvitjan í Serskipanini, Móttøkudeildini og Argjaboðagøtu

Tann 22. november 2017 var eg á eftirlitsvitjan í Argjaboðagøtu 7. Bygningurin hýsti Argjaboðagøtu, Móttøkudeildini og Serskipanini. Serskipanin var partur av Móttøkudeildini, men fysiskt skild frá Móttøkudeildini, og varð sett í verk eftir tørvi.

Vanliga mannagongdin var, at tá eitt barn varð innskrivað á Trivnaðareind 10, kom tað fyrst á Móttøkudeildina at búa. Har gjørdu starvsfólkini eygleiðingar av barninum og góvu beinanvegin barninum ta viðgerð, tey sjálvi vóru før fyri at geva. Aðrir trupulleikar vórðu viðgjørdir av serkønum uttanfyri Trivnaðareind 10. Barnið búði vanliga á Móttøkudeildini í eini 4-6 mánaðir, áðrenn tað fór á eina aðra deild at búa. Um eitt barn ikki megnaði at vera á Móttøkudeildini, varð serskipan sett í verk.

Eftirlitsvitjanin byrjaði við eini samrøðu við leiðsluna í Trivnaðareind 10, umboðað av eindarleiðaranum og einum fyribils leiðara. Síðani var eg víst runt í hølunum hjá Serskipanini, sum lógu í kjallarahæddini. Eg hevði samrøðu við starvsfólk í Serskipanini og við ungdómin, sum búði har. Síðani var farið eina hædd upp í Móttøkudeildina, har eg hevði samrøðu við starvsfólk í Móttøkudeildini og var víst runt. Til síðst var farið upp á tvær tær ovastu hæddirnar, har Argjaboðagøta helt til. Eg var víst runt í báðum hæddunum, hevði samrøðu við eitt barn og við starvsfólk í Argjaboðagøtu. Eftirlitsvitjanin í Argjaboðagøtu 7 endaði við eini samrøðu við leiðsluna, har eg tók saman um og kom við viðmerkingum

Argjaboðagøta 7 var ein nýggjari bygningur í 4 hæddum, sum lá uttast á Argjaboða við útsýni út á Nólsoyarfjørð. Deildirnar fluttu inn í bygningin tann 1. oktober 2017. Bygningurin var leigaður fyri 5 ár. Sambært leiguavtaluni skuldi útleigarin veita húsavarðatænastur 5 tímar um vikuna. Einki spælipláss ella annað uttandura upphaldsøki var til bygningin. Bygningurin var góðkendur av Brunaeftirlitinum.

8.1. Serskipanin

Í Serskipanini búði ein 15 ára gamal ungdómur. Starvsfólkini í Serskipanini vóru námsfrøðingar, hjálparfólk, ein sjúkrarøktarfrøðingur og ein sosialráðgevi.

Serskipanin helt til í eini íbúð í kjallaranum. Íbúðin hevði inngongd, eitt stórt kamar, ein lítlan køk, borðstovu, upphaldsstovu, baðirúm og skrivstovu. Hóast stutt var fráliðið, síðani flutt varð inn í bygningin, var íbúðin hugnalig og heimlig. Ein heitur pottur stóð uttanfyri íbúðina móti sjónum.

Starvsfólkini upplýstu, at tey vóru smidlig í mun til arbeidstíðir fyri at fáa fyriskipanina at rigga. Samskiparin gjørði arbeidsætlan, sum so varð tillagað. Arbeidsætlanin kundi broytast, og starvsfólk kundu býta um vaktir o.s.fr.

Almannaverkið hefur í viðmerkingum sínum til frágreiðing mína upplýst, at ongin serskipan er í lötuni. Íbúðin verður nú nýtt til búvenjing, har tveir ungdómar búa, ið hóska væl at búa saman.

8.2. Móttøkudeildin

Móttøkudeildin helt til á fyrstu hædd. Á Móttøkudeildini búði eitt 12 ára gamalt barn, sum hevði búð har í umleið 5 mánaðir. Starvsfólkini upplýstu, at barnið gekk í serflokk og hevði nakrar tímar um vikuna saman við einum vanligum flokki. Aftaná skúlatíð kom barnið á Móttøkudeildina at gera skúlatíð og var síðani fyri tað mesta úti úr húsinum til nátturðatíð. Starvsfólkini í Móttøkudeildini vóru námsfrøðingar og ein sjúkrarøktarfrøðingur.

Hølini í Móttøkudeildini fevndu um inngongd við garderobu, eina langa gongd, køk og upphaldsstovu í einum og 3 stór kømur. Umframt hetta vóru trappurúm, baðirúm og eitt goymslurúm. Heilivágsskápið stóð í goymslurúminum. Bæði heilivágsskáp og goymslurúm vóru læst. Eitt av starvsfólkunum hevði lykilin til goymslurúmið uppi á sær. Sjúkrarøktarfrøðingurin, sum arbeiddi á deildini, skamtaði heilivágin.

Hølini vóru hugnalig og í góðum standi.

8.3. Argjaboðagøta

Argjaboðagøta helt til í tveimum teimum ovastu hæddunum. Í Argjaboðagøtu búðu fimm børn og ung, sum vóru 11, 11, 13, 15 og 16 ára gomul. Starvsfólkini í Argjaboðagøtu vóru námsfrøðingar og hjálparfólk.

Í niðaru hæddini vóru gongd, baðirúm við vaskimaskinu, skrivstova, køkur/alrúm og tvey stór kømur, har tey yngstu børnini búðu.

Á loftinum vóru trý góð kømur, tað eina við egnum baðirúmi og tekøki. Her búðu tríggir tannáringar. Loftið var nýliga innrættað og eitt baðirúm stóð í gerð. Rúmið úti á loftinum skuldi innrættast til upphaldsstovu til teir tríggjar tannáringarnar.

Hølini á báðum hæddum vóru hugnalig og í góðum standi.

Heilivágurin var í einum læstum skápi inni á skrivstovuni, sum eisini var læst. Tvey av børnunum fingu heilivág dagliga. Heilivágurin varð skamtaður hvønn sunnudag, og skamtanin varð dupltekannað.

Vegleiðingar, skema o.tíl. var alt elektroniskt og lá á skipanini SharePoint. Ein mappa við skjølum, sum lýstu dagligu mannagongdirnar á deildini, stóð á skrivstovuni til avloysarar at hyggja í. Starvsfólkini greiddu frá, at endamálsorðingar og grundgevingar fyri námsfrøðiligu viðgerðini av børnunum manglaðu, og at farið varð undir at gera hetta arbeiðið í næstum.

Børnini hjálptu til við reingerð og matgerð av og á og við at vaska klæðir. Hetta var partur av viðgerðini av børnunum. Børnini fingu hjálp frá starvsfólkunum at gera heimaarbeiði, og eitt av teimum eldru børnunum dugdi væl at hjálpa hinum børnunum við heimaarbeiðinum. Deildin hevði fóst tíðarskeið, har alnetið kundi nýtast. Børnini sluppu ikki á alnetið fyrr enn kl. 17:00.

Starvsfólkini vóru nøgd við hølini, hóast alt ikki var optimalt. Umstøðurnar til at menna sansirnar, motoriskar venjingar og massasju vóru ikki í lagi enn, og hetta stressaði starvsfólkini, tí tey skuldu alla tíðina finna uppá loysnir. Eisini manglaðu goymslurúm.

9. Eftirlitsvitjan í Garðsstovu

Tann 29. november 2017 var eg á eftirlitsvitjan í Garðsstovu.

Eftirlitsvitjanin byrjaði við eini samrøðu við starvsfólk og leiðsluna fyri Trivnaðareind 10, umboðað av einum fyribils leiðara. Síðani varð eg víst runt í húsinum. Undir rundtúrinum prátaðu eg og sálarfrøðingurin við ein av teimum ungu.

Garðsstova helt til í einum leigaðum sethúsum í Garðsgøtu 31 á Argjum. Leigusáttmálin var tíðaróavmarkaður við ½ ára uppsagnartíð frá báðum síðum. Talan var um eitt gamalt leigumál, ið Almannaverkið hevði yvirtikið. Húsið var ikki brunagóðkent.

Tann 9. oktober 2018 sendi Almannaverkið mær brunagóðkenning av húsinum í Garðsgøtu 31.

Í Garðsstovu búðu fyra ungdómar, 17, 17, 20 og 20 ára gamlir. Tveir av ungdómunum arbeiddu, og hinir báðir gingu í skúla. Tríggir av ungdómunum vóru útskrivaðir úr barnaverndini og vóru undir § 27 fyriskipan eftir Forsorgarlógini. Ungdómarnir búðu í Garðsstovu vegna vantandi bútilboð frá Almannaverkinum. Starvsfólkini greiddi frá, at ungdómarnir vóru sera ótryggir um, nær og hvar teir skuldu flyta, tá teir blivu 21 ár.

Almannaverkið hevur í viðmerkingum sínum til frágreiðing mína upplýst, at § 27 fyriskipanir ikki longur eru partur av Trivnaðareind 10.

Eg havi tí ikki fleiri viðmerkingar viðvíkjandi Garðsstovu.

10. Samrøður við børn og ung

Í sambandi við eftirlitsvitjanirnar tosaðu eg og sálarfrøðingurin við tey børn og ungu, sum ynsktu tað. Tað snúði seg um í alt seks børn og ung.

Trý av børnunum og teimum ungu virkaðu glað og væl nøgd og søgdu seg dáma væl at vera á deildini, har tey búðu.

Ein ungdómur greiddi frá, at honum dámdi at búgva á deildini. Starvsfólkini vóru fitt, men honum dámdi ikki so væl at búgva saman við hinum báðum ungu, serliga tí eina, sum kundi gerast harðligur.

Ein annar ungdómur helt seg fáa ov fáar fakligar avbjóðingar í skúlatilboðnum og greiddi frá, at hann keddi seg í skúlanum.

Eitt barn greiddi frá, at tað ikki ynskti at búgva saman við einum javngomlum barni, tí tey kundu als ikki semjast. Barnið vildi fegið hava teldu, teldil og telefon, tí tað høvdu øll hini børnini á deildini (sí viðgerð undir pkt. 12.7).

Trý børn og ung, sum ikki vóru til staðar undir eftirlitsvitjanunum, høvdu biðið starvsfólkini heilsa mær.

Ein ungdómur, ið búði á somu deild, sum tey bæði javngomlu børnini, sum ikki kundu semjast, hevði latið heilsa mær, at hann ikki orkaði larmin av teimum báðum javngomlu børnunum. Hann helt, at tey javngomlu børnini ikki áttu at búð saman, tí tað vóru samanbrestir millum tey alla tíðina.

Eitt barn hevði biðið starvsfólkini heilsa mær, at tað dámdi væl at vera á deildini, og at tað hevði tað gott har.

Eitt annað barn hevði latið heilsa mær, at tað var vónbrotið av ikki at sleppa heim at vitja yvirhøvdur. Barnið hevði búð á deildini í 2 ár og hevði samveru við familju sína á deildini.

Eg havi hugt at málinum hjá hesum barninum og havi ongar viðmerkingar.

11. Viðmerkingar og tilmæli frá umboðsmanninum

Í sambandi við eftirlitsvitjanirnar hevði eg samrøður við leiðsluna í Trivnaðareind 10 og starvsfólk á ymisku deildunum í Trivnaðareind 10. Undir samrøðunum vóru ymiskir trupulleikar umrøddir. Í framhaldi av samrøðunum havi eg hesar viðmerkingar og tilmæli:

11.1. Geiraábyrgd

Á kunnandi fundinum við Almannaherkið kom fram, at geiraábyrgdin var ein avbjóðing. Trivnaðareind 10 hoyrir undir Almannaherkið, undirvísingin av børnunum hoyrir undir Mentamálaráðið, meðan heilsustøðan hjá børnunum hoyrir undir Heilsu- og innlendismálaráðið. Víst varð á, at samstarv vantaði millum tey ymisku ráðini um tørvin hjá børnunum í Trivnaðareind 10.

Eg mæli til, at ráðini menna samstarvið tvørtur um myndugleikaøkir og fakøkir og samstarva sína millum um tørvin hjá børnunum í Trivnaðareind 10.

Heilsu- og innlendismálaráðið hevur í viðmerkingum sínum til frágreiðing mína boðað frá, at Ráðið tekur undir við tilmælinum hjá mær, um at samstarvið millum geirarnar verður ment enn meiri.

11.2. Gjald millum land og kommunur

Undir eftirlitsvitjanunum varð víst á, at ósemja javnan stakk seg upp um land ella kommuna skuldi gjalda fyri tær ymisku tænastrnar til børnini í Trivnaðareind 10.

Greitt varð frá, at tá eitt barn varð innskrivað í Trivnaðareind 10, rindaði avvarðandi barnaverndartænasta 30.000 kr. um mánaðin fyri eitt heildartilboð. Ábyrgdin av umsorganini fyri barninum varð lögð yvir á deildina, har barnið skuldi búgva, sum so í útgangsstøðinum skuldi gjalda fyri tær ymisku tænastrnar til barnið. Upphæddin fevndi ikki um serligar tænastr, sum barninum tørvaði, t.d. sálarfrøðiliga hjálp. Hetta gjørði, at innskrivingarnar ofta vórðu ov stuttar, og at endamálið við innskrivingunum ikki varð rokkið. Út yvir tær 30.000 kr. var tað ójavnt, hvat tær ymisku kommunurnar vildu gjalda fyri, t.d. útreiðslur til sálarfrøðiliga hjálp og frítíðarvirksemi hjá børnunum. Onkuntíð rindaði landið fyri sálarfrøðiligar tímar, um tað snúði seg um viðgerð í avmarkaða tíð.

Umboðið fyri Almannamálaráðið upplýsti, at ætlanin var at gera eina kunngerð, sum nærri ásetti, hvørjar tænastr vóru fevndar av heildartilboðnum hjá Trivnaðareind 10.

Eg skal vísa á, at endamálið við at seta fyriskipan í verk fyri børn og ung eftir Barnaverndarlógini er, at tey fáa neyðuga hjálp og umsorgan í rættari tíð, soleiðis at tey kunnu mennast.

Sambært grein 24, stk. 1 í Barnarættindasáttmálanum hava børn rætt til best møguliga heilsustøðu, at fáa sjúkuviðgerð og heilsubót. Myndugleikarnir skulu miða ímóti at tryggja, at rætturin til at fáa slíka viðgerð og røkt ikki verður tikin frá nøkrum barni.

Sambært grein 31 í Barnarættindasáttmálanum hava børn rætt til at spæla og hava frítíðartriv, sum eru hóskandi fyri aldur barnsins, og til frítt at luttaka í tí mentanarliga og listaliga lívinum. Myndugleikarnir skulu virða og stimbra barnsins rætt til at luttaka til fulnar í tí mentanarliga og listaliga lívinum og skulu eggja til, at nøktandi og javnsettir møguleikar eru tøkir í sambandi við mentanarligt, listaligt, frítíðarkent og heilsuþótandi virksemi.

Vísandi til rættin hjá børnum til at fáa sjúkuviðgerð og heilsubót og at luttaka í mennandi frítíðarvirksemi mæli eg til, at greiða sum skjótast fæst á, hvørjar útreiðslur eru fevndar av heildartilboðnum hjá Trivnaðareind 10, og hvørjar útreiðslur kommunurnar skulu gjalda, soleiðis at umsorganaryvirtikin børn fáa tilboð um ta viðgerð og kunnu luttaka í tí frítíðarvirksemi, tey hava tørv á.

Almannamálaráðið hevur í viðmerkingum sínum til frágreiðing mína víst á, at tað er Høvuðsbarnaverndarnevndin, ið tekur avgerð um inn- og útskriving av børnum í Trivnaðareind 10, og at stóddin á upphæddini, sum kommunurnar rinda fyri upphaldið, ikki hevur nakran týðning í hesum sambandi. Avgerandi fyri útskriving av børnum er, at endamálið við stovnsupphaldinum er rokkið.

Almannaverkið hevur í viðmerkingum sínum til frágreiðing mína upplýst, at Almannaverkið áður hevur víst Almannamálaráðnum á tørvin á kunngerð ella aðrari reglugerð, ið kann loysa henda trupulleika, og at arbeiðið nú er farið í gongd at fáa greiðu á hesum viðurskiftum.

11.3. Fjarleiðsla

Týðiligt var, at leiðslubygnaðurin í Trivnaðareind 10 við fjarleiðslu ikki virkaði eftir ætlan. Starvsfólkini upplýstu, at fjarleiðsla hevði við sær, at leiðslan sjáldan var á staðnum, og at starvsfólkini ongan høvdu at venda sær til, tá avgerðir skuldu takast. Fjarleiðsla hevði eisini við

sær sjálvútnevndar leiðarar á staðnum, og hetta örkymlaði og skapti tvídrátt millum starvsfólkini.

Síðani eg var á eftirlitsvitjanunum, er leiðslubygnaðurin umskipaður, soleiðis at leiðslan í dag er sett saman av einum eindarleiðara og tveimum leiðarum. Talan er um toymisleiðslu, har ætlanin er, at leiðararnir taka felags ábyrgd og skulu vera meira til staðar á deildunum. Í starvsfólkamálum er hvørt starvsfólk knýtt at einum leiðara.

Eg mæli til, at leiðslan á Almannaverkinum, saman við starvsfólkunum, eftirmetir nýggja leiðslubygnaðin við toymisleiðslu, so støða kann takast til, um hendan skipan er nøktandi, ella um onnur skipan skal finnast.

Almannaverkið hevur í viðmerkingum sínum til frágreiðing mína boðað frá, at Almannaverkið í næstum fer at eftirmeta bygnaðin við toymisleiðslu.

11.4. Hølisviðurskifti

Yvirhøvur gjørdur vánaligu hølisviðurskiftini hjá Trivnaðareind 10, at børnini vórðu flutt ofta. Flytingarnar tóku orku frá starvsfólkunum og skaptu ótryggleika hjá børnunum.

Vegna plásstrot kom tað ofta fyri, at pláss ikki var fyri einum barni á deildini, har barnið av røttum átti at farið, tá tað hevði verið á Móttøkudeildini í eina tíð. Plásstrot kundi lættliga taka seg upp á Móttøkudeildini, tí har var bara pláss fyri trimum børnum í senn.

Eg skal vísa á, at bæði børn og starvsfólk hava tørv á støðugleika fyri at føla seg trygg og kunna virka til fulnar í gerandisdegnum. Hetta er ikki minst galdandi fyri børn, sum hava verið fyri umsorganarsviki og ofta hava livað eitt umflakkandi lív.

Eg meti, at stórir tørvur er á einum nútíðarhóskandi barnaheimi, so børnini kunnu fáa tær umstøður og ta viðgerð, tey hava tørv á.

11.5. Upplýsingar frá barnaverndartænastum

Greitt varð frá, at umleið 3 dagar aftaná, at Trivnaðareind 10 fekk fráboðan um, at eitt barn skuldi inn á Trivnaðareind 10, var innskrivingarfundur. Móttøkudeildin fekk upplýsingar um barnið frá avvarðandi barnaverndartænastu, og starvsfólkini lósu upplýsingarnar áðrenn innskrivingarfundin.

Tað vísti seg viðhvørt at vera trupult hjá Trivnaðareind 10 at fáa allar neyðugar upplýsingar um barnið frá avvarðandi barnaverndartænastu, tá barnið varð innskrivað. Hetta viðfórði, at tað var trupult at geva barninum røttu viðgerðina, tí starvsfólkini høvdu ikki nóg holla vitan um bakstøðið hjá barninum.

Eg skal vísa á, at sambært § 27, stk. 2, nr. 3 í Fyrisitingarlógini kunnu upplýsingar um heilt privat viðurskifti hjá einstaklingum latast øðrum fyrisitingarmyndugleika, um upplýsingin verður latin víðari fyri at røkja privat ella almenn áhugamál, sum greitt fara fram um fyrilitið fyri teimum áhugamállum, ið geva grund fyri dyljan, herundir umhugsni fyri honum, sum upplýsingin viðvíkur.

Eg skal vísa á, at tað er týðningarmikið, at Trivnaðareind 10 fær nóg mikið av upplýsingum frá barnaverndartænastunum til at kunna viðgera barnið beinanvegin, tað kemur á stovnin.

Barnaverndarstova Føroya hevur í viðmerkingum sínum til frágreiðing mína víst á, at barnaverndartænasturnar altíð gera eina ítøkiliga meting í hvørjum einstøkum føri, tá upplýsingar verða sendar Trivnaðareind 10. Barnaverndartænasturnar strika út fyri ikki at koma at senda óviðkomandi upplýsingar, tá tær senda skjøl til Trivnaðareind 10. Um Trivnaðareind 10 manglar upplýsingar, kunnu tey venda sær til barnaverndartænastuna og biðja um fleiri upplýsingar.

Almannaverkið sigur í viðmerkingunum sínum til frágreiðing mína, at Almannaverkið tekur undir við viðmerkingunum hjá mær viðvíkjandi upplýsingunum frá barnaverndartænastunum.

11.6. Samanseting av børnum

Starvsfólkinu upplýstu, at vegna plásstrot varð hvørki tikið hædd fyri teimum nýkomnu børnum ella teimum børnum, sum vóru á deildini frammanundan, tá nýggj børn komu á eina deild at búgva. Børnini fóru á ta deild at búgva, har pláss var, hóast tað ikki neyðturviliga var best hóskaði deildin til ítøkiliga barnið.

Samansetingin av børnum á teimum ymisku deildunum var sostatt tilvildarlig og uttan mun til sjúkuavgerðir, ella hvussu børnini annars hóskaðu at búgva saman. Til dømis kundi ein ungur við autismu, sum órógvaðist av óljóði, búgva saman við smáum, ófriðaligum børnum við ADHD. Hetta var óheppið, tí tað førði til samanbrestir millum børnini og harðskap. Tvey børn búðu saman, sum als ikki kundu saman. Tvídrátturin var alt ov stórus teirra millum. Hetta var ikki mennandi fyri nakran av teimum og ávirkaði umstøðurnar og lívið hjá hinum børnunum á deildini. Friðarligir ungdómar búðu saman við harðligum ungdómi við rúsevnistrupulleikum, sum teir vóru bangnir fyri. Á eini deild búðu trýggir tannáringar av báðum kynum saman á eini hædd fyri seg sjálvi.

Spurnartekin varð sett við, um børn við t.d. autismu ella menningartarni, sum høvdu verið fyri umsorganarsviki, og sum sannlíkt komu at búgva fast á stovni, áttu at hoyrt undir eina aðra eind enn Trivnaðareind 10. Um so var, áttu hesi børn móguliga at fingið búpláss hjá Almannaverkinum beinanvegin í staðin fyri fyrst at búgva á eini deild hjá Trivnaðareind 10 fyri seinni at flyta á annan stovn.

Spurnartekin varð eisini sett við, um ung við rúsevnistrupulleikum, og sum kundu verða harðlig og hótandi, hoyrdu heima í Trivnaðareind 10. Víst varð á, at í dag vóru nøkur ung, sum komu á deildir hjá Trivnaðareind 10 at búgva, nógv verri fyri enn fyrr, tí fyrr vórðu ung við rúsevnistrupulleikum send á stovn í Danmark.

Leiðslan hevur seinni upplýst fyri mær, at síðani eg var á eftirlitsvitjanunum, er Móttøkudeildin flutt úr Argjaboðagøtu 7. Hetta hevur givið fleiri pláss í Argjaboðagøtu, soleiðis at ítøkiligu trupulleikarnir við samanseting av børnum, sum eg vísti á í sambandi við eftirlitsvitjanirnar, eru loystir.

Eg skal vísa á, at ein av fortreytunum fyri, at viðgerðin av børnunum skal eydnast, er, at karmarnir eru í lagi. Børnini eiga at búgva á tí deild, sum hóska best til teirra tørv, soleiðis at upphaldið á stovninum verður støðugt og væleydnað. Sum meginregla eiga børn við ymiskum sjúkuavgerðum ikki at búgva saman.

Eg skal vísa á, at um børn við menningartarni, sum hava verið fyri umsorganarsviki, koma beinleiðis á bústovn í aðrari trivnaðareind hjá Almannaverkinum at verða, er tað týðningarmikið, at starvsfólkini, sum verða um tey, hava førleika at viðgera umsorganarsvik.

Nú arbeitt verður við einum nýggjum barnaheimi, meti eg, at eindirnar í einum nýggjum barnaheimi eiga at vera smidligar, soleiðis at møguligt verður at bólka børnini í betri hóska endir bæði viðvíkjandi stødd, sjúkuavgerðum, og hvussu børnini hóska at búgva saman. Eg meti, at tannáringar av báðum kynum ikki eiga at búgva saman fyri seg sjálvar, og at ung við rúsevnistrupulleikum ikki eiga at búgva saman við børnum og ungum uttan hesar trupulleikar.

Eg mæli til, at myndugleikar við førleika at handfara rúsevniðmisnýtslu taka sær av børnum og ungum við hesum trupulleikum.

Almannaverkið hevur í viðmerkingum sínum til frágreiðing mína upplýst, at stig eru tikin til at betra um hesi viðurskifti, har uppnormering og búvenjing eru sett í verk. Økið er uppnormerað við 40 tímum um vikuna, soleiðis at børn, ið ikki hóska saman, búgva hvør sær, og at nú er betri býtt sundur. Børn eru flutt út, og virkseimið er umskipað. Hesi stig hava bøtt munandi um viðurskiftini.

11.7. Gjøgnumskygni, mannagongdir, vegleiðingar v.m.

Av tí at tað í fleiri førum manglaði skjalfesting av endamálsorðingum og vegleiðingum var torført at síggja endamálið við Trivnaðareind 10, hvørji tilboð Trivnaðareind 10 hevði, hvørjir fakkbólkar vóru á stovninum, og hví teir vóru har. Ójavnt var, hvussu nágreiniligar húsreglurnar vóru á teimum ymisku deildunum. Ógreiðar mannagongdir og vantandi lýsingar av námsfrøðiliga arbeiðinum hjá starvsfólkunum viðførði, at starvsfólkini dugdu ov illa at greiða frá, hvat tey gjørdu og hví.

Tað var eisini ógreitt, hvønn politikk Trivnaðareind 10 hevði á ymiskum økjum.

Viðvíkjandi atgongd til teldu, teldil og telefon var eingin ávísur politikkur. Upplýst varð, at tað var ógvuliga ymiskt, hvat børnini fingi heimanífrá av slíkari útgerð. Eg helt tað vera óheppið, at børn, sum búðu so tætt saman, høvdu ymiska atgongd til hesar ágóðar. Leiðslan lovaði at hugsa um, hvussu hesin trupulleiki kundi loysast.

Viðvíkjandi royking var politikkurin, at eingin roykti inni, og at starvsfólk ikki royktu saman við børnunum ella keyptu sigarettir til tey. Leiðslan helt ikki, at tað vóru so nógv børn, sum royktu. Eingin tvídráttur var millum starvsfólkini og tey børn, sum royktu, men starvsfólkini royndu at tosa vit og skil við tey. Ongin politikkur var skrivaður niður, hvørki fyri royking ella nýtslu av rúsdrekka ella rúsevnum.

Journalirnar hjá børnunum høvdu í flestu førum eina gjølla frágreiðing um barnið og eitt tilmæli um, hvat kundi gerast fyri at menna barnið. Ymiskt var, hvørji skjøl vóru í

journalunum. Summar journalir manglaðu t.d. SMTTE-greiningar, og sama slag av skjølum hævdu ymiskt heiti. Undirskriftir manglaðu á fleiri innskrivingar- og samstarvsavtalam, og dagfesting og síðutöl manglaðu á fleiri skjølum. Leiðslan lovaði, at stovnurin skuldi verða meira eftiransin við, at innskrivingar- og samstarvsavtalar vorðu undirskrivaðar. Um foreldrini ikki vildu skriva undir, skuldi hetta framyvir viðmerkjast á skjalið.

Upplýst varð, at roynt varð at gera trý skriv um árið fyri hvørt barn, eitt stórt skriv og tvey minni skriv. Tvey starvsfólk skuldu teir næstu 2 mánaðirnar taka sær av at skipa og skriva niður endamálsorðingar, vegleiðingar, mannagongdir, húsreglar o.tíl., sum manglaðu.

Eg skal vísa á, at Trivnaðareind 10 vantar gjøgnumskygni bæði innanhýsis og úteftir. Gjøgnumskygni er týðningarmikið bæði fyri starvsfólk í Trivnaðareind 10, børnini, sum búgva har, og teirra avvarðandi, men eisini fyri almenningin og skúlan hjá børnunum.

Eg mæli til, at arbeiðið við at orða og skjalfesta endamál, vegleiðingar, mannagongdir, húsreglar o.tíl. heldur fram, soleiðis at tað verður greiðari, hvat Trivnaðareind 10 stendur fyri, hvørji tilboð Trivnaðareind 10 hevur, á hvønn hátt ein kemur á deild hjá Trivnaðareind 10 at búgva, hvørji fakkólkar eru har, hví teir eru har o.s.fr. Sami leistur eigur at verða brúktur til húsreglar v.m. á teimum ymisku deildunum.

Stovnurin eigur at hava ein skjalfestan politikk á teimum ymiskum økjunum, viðvíkjandi t.d. royking, nýtslu av rúsdrekka og rúsevnum og atgongd og nýtslu hjá børnunum til teldu, teldil og telefon.

Tá tilfarið er liðugt, eigur tað at verða lagt á AV-netið, soleiðis at øll starvsfólk hava atgongd til tað tilfar, sum hevur týðning fyri tey. Tað tilfar, sum hevur almennan áhuga, eigur at vera alment atkomuligt.

Eg mæli til, at sami leistur verður brúktur, tá skrivað verður í journalirnar hjá børnunum, og at sama slag av skjølum fáa sama heiti, soleiðis at journalirnar verða meira gjøgnumskygdar og samanberandi. Allar samstarvsavtalar eiga at hava undirskriftir ella frágreiðing um, hví undirskriftir mangla. Dagfesting og síðutal skal vera á øllum skjølum, soleiðis at staðfestast kann, nær skjølini eru frá, og at eingin síða manglar.

Almannaverkið hevur í viðmerkingum sínum til frágreiðing mína upplýst, at Almannaverkið hevur tikið allar viðmerkingarnar hjá mær undir pkt. 11.7. til eftirtektar, og at farið verður undir arbeiðið í næstum at fáa hesi viðurskifti í rættlag. Almannaverkið leggur í hesum sambandi afturat, at viðurskifti kring vantandi gjøgnumskygni og kunning væntandi betrast, tá virksema verður neyvari lýst og regulerað, t.d. í kunngerð, og er hetta arbeiðið farið í gongd.

11.8. Kunning og supervisión

Nøkur starvsfólk hildu, at tey fingur ov líttla kunning. Vegna vantandi gjøgnumskygni var torført hjá nýggjum starvsfólkum at kunna seg um stovnin og deildina, og tey brúktu nógva tíð og orku til at seta seg inn í, hvussu arbeiðsplássið virkaði. Upplýst varð, at í onkrum føri hevði starvsfólk verið í starvi í 2 mánaðir, áðrenn tað fekk atgongd til AV-netið við vegleiðingum, mannagongdum, o.tíl. hjá stovninum.

Nøkur starvsfólk hildu ikki supervisiónina vera nøktandi, og at tey dugdu ov illa at biðja um supervisión, tá tey høvdu tørv á tí. Tey søgdu tað vera tilvildarligt, nær tey fingtu supervisión, og tey sjálvi máttu biðja um supervisión, tá ein trupulleiki hevði tikið seg upp. Leiðslan upplýsti, at starvsfólkini fingtu bjóðað supervisión triðju hvørja viku.

Eg skal vísa á, at tað er týðningarmikið bæði fyri trivnaðin og virkisførið í Trivnaðareind 10, at starvsfólkini eru væl kunnað.

Eg mæli til, at Trivnaðareind 10 hevur eina fasta mannagongd fyri, hvussu nýggj starvsfólk verða kunnað um stovnin og deildina, har tey skulu arbeiða, og at tey fáa atgongd til AV-netið beinanvegin. Leiðslan eigur at tryggja sær, at øll starvsfólk verða kunnað, t.d. tá mannagongdir og nýggjar skipanir verða lagdar á AV-netið.

Greiða eigur at fáast á tørvinum hjá starvsfólkunum á supervisión, og leiðslan eigur at tryggja sær, at øll starvsfólk eru kunnað um møguleikan fyri at fáa supervisión, t.d. um hvussu, nær, og hvar tey kunnu fáa supervisión, um tað er eitt krav at luttaka, hvør er supervisor, nær supervisión er fyri bólkar, og nær hon er fyri einstaklingar.

Almannaverkið hevur í viðmerkingum sínum til frágreiðing mína greitt frá, at supervisiónin í dag er skipað soleiðis, at supervisión er lögð í fasta legu hjá starvsfólkunum. Familjudepilin hevur supervisión triðjuhvørja viku, og restin av Trivnaðareind 10 hevur supervisión aðruhvørja viku. Harumframt er supervisión eftir tørv eftir ítøkiligar harðskapsstøður.

11.9. Harðskapur og valdsnýtsla

Talið av fráboðanum um valdsnýtslu og harðskapur var lágt. Í tilfarinum frá Almannaverkinum sást, at í 2012 vóru 4 fráboðanir um valdsnýtslu og eingin harðskapsfráboðan, í 2013 vóru 3 fráboðanir um valdsnýtslu og 1 harðskapsfráboðan, í 2014 vóru 6 fráboðanir um valdsnýtslu og 3 harðskapsfráboðanir, í 2015 var eingin fráboðan um valdsnýtslu og 8 harðskapsfráboðanir, í 2016 var 1 fráboðan um valdsnýtslu og 4 harðskapsfráboðanir, og í 2017 var 1 fráboðan um valdsnýtslu og 1 harðskapsfráboðan. Tølini samsvaraðu ikki við frágreiðingina frá Landsgrannskoðanini frá 2014, s. 13, har upplýst varð, at sbrt. námsfrøðiliga eftirlitinum, sept. 2012, vóru 1-2 støður við valdsnýtslu um mánaðin í Trivnaðareind 10, men eitt barn hevði verið fyri valdsnýtslu dagliga.

Starvsfólkini upplýstu, at tey ikki høvdu verið so neyv við at boða frá harðskapi. Á onkrari deild var orsøkin, at tað serliga snúði seg um harðskapur frá einum minni barni, og hetta hildu tey vera eitt sindur marghátligt at skráseta. Harðskapstilburðirnir vóru færri nú enn fyrr, men nøkur starvsfólk høvdu verið fyri ógvusligum harðskapi. Tær ferðirnar, tey høvdu boðað frá og útfyllt oyðubløð, hoyrdu tey einki aftur. Tey høvdu ikki fingið bjóðað sálarfrøðiliga hjálp í sambandi við kropsligar ella sálarligar harðskapstilburðir. Dømi var um starvsfólk, sum hevði verið fyri harðskapi, men sjálvst mátti gjalda fyri hjálp frá sálarfrøðingi.

Eg vísti á, at oyðublaðið viðvíkjandi valdsnýtslu ongan teig hevði, har barnið/tann ungi kundi gera viðmerkingar, og at skrásettu fráboðanirnar vantaðu afturboðan frá leiðsluni. Leiðslan upplýsti, at hetta komst av tíðarneyð. Einki oyðublað var til fráboðan av sálarligum harðskapi, sum t.d. tá eitt starvsfólk var hjástatt, tá eitt barn hótti við at taka lívið av sær.

Leiðslan helt, at Trivnaðareind 10 tórvaði ein harðsskapspolitikk. Starvsfólkini áttu at verða vegleitt um, hvussu tey fyribygdu harðskapi og sluppu undan skaðum, meðan tey vóru til arbeiðis. Til dømis áttu tey ikki at gingið í inniskóm uttan kapp ella havt turriklæði ella leðurreim við lykli í um hálsin, tí hetta kundi verða vandamikið fyri tey í eini harðsskapsstøðu. Starvsfólkini áttu eisini at verði tilvitað um, hvussu tey hjálptu hvørjum øðrum, og leiðslan átti at verðið tilvitað um, hvussu hon hjálpti starvsfólkunum í sambandi við harðskapstilburðir. Ein váðameting átti at verðið gjørd, hvørja ferð eitt barn varð innskrivað á stovnin, og ein tilbúgvingarætlan átti at verið í sambandi við harðskapstilburðir.

Eg skal vísa á, at tað er týðningarmikið fyri rættartrygdina bæði hjá børnunum og starvsfólkunum, at harðskapur og valdsnýtsla verða fráboðað. Øll valdsnýtsla skal fráboðast ella skjalfestast sambært kunngerð um valdsnýtslu o.a. á samdøgursstovnum v.m. fyri børn og ung. Oyðublaðið viðvíkjandi valdsnýtslu eigur at hava ein teig, har barnið/tann ungi kann gera viðmerkingar.

Tað er týðningarmikið, at harðskapur verður skjalfestur, eisini harðskapur millum børn og ung, soleiðis at staðfestast kann, hvussu støðan á stovninum er hesum viðvíkjandi, og møguligt verður at fyribygja óhepnari atferð hjá børnum og ungum, sum elvir til harðskap og hóttanir. Skjalfesting av harðskapi hevur eisini týðning fyri støður, sum kunnu koma í seinni, sum t.d. arbeiðsskaða og strongd hjá starvsfólki.

Teir persónar, sum hava verið uppi í hendingini við valdsnýtslu ella harðskapi, eiga at fáa skjalfesta afturboðan frá leiðsluni og fáa tilboð um sálarfrøðiliga hjálp.

Eg mæli til, at stovnurin fær ein harðsskapspolitikk, soleiðis at starvsfólkini verða tilvitað um, hvussu tey fyribygja harðskapi, og leiðslan verður tilvitað um, hvussu hon hjálpir starvsfólkum og børnum aftaná harðskapstilburðir. Har tað er neyðugt, eiga fysisk tiltøk at verða sett í verk, sum gera umstøðurnar tryggari hjá starvsfólkum og børnum.

Almannaverkið hevur í viðmerkingum sínum til frágreiðing mína boðað frá, at oyðublaðið viðvíkjandi valdsnýtslu nú verður broytt, soleiðis at teigur verður settur inn í oyðublaðið, har barnið/tann ungi framyvir fær høvi at gera viðmerkingar. Síðani eftirlitsvitjanirnar hevur Trivnaðareind 10 havt undirvísing fyri starvsfólkunum um harðskapsfráboðanir og fyribygging av harðskapi. Harumframt verða harðskapsstøður nú settar á skrá til starvsfólkafundir.

11.10. Normering av starvsfólkum, arbeiðstíðir, førleikar v.m.

Starvsfólk vístu á, at normering av starvsfólkum ikki altíð var í samsvari við støðuna hjá børnunum, sum búðu á viðkomandi deild, tí nøkur børn vóru truplari at fáast við enn onnur. Til dømis fekst okkurt barn ikki altíð í skúla, og tá eitt nýtt barn kom á eina deild at búgva, var ofta tørvur á, at eitt starvsfólk bara tók sær av hesum barninum í langa tíð. Nógvar fyrisitingarligar uppgávur vóru lagdar til starvsfólkini at røkja, og tíðin, sum starvsfólkini brúktu til hetta, fór frá børnunum og kundi tí ikki roknast við í normeringina.

Leiðslan upplýsti, at Trivnaðareind 10 nú fevndi um fleiri fakbólkar við ymiskum førleikum, sum kundu býta vitan millum sín. Av tí at fíggarliga orkan hjá stovninum var avmarkað, hevði leiðslan raðfest mentaliserings skeið til starvsfólkini, so sum sálarlig fyrstahjálparaskeið og skeið í ósemjuhandfaring fram um onnur skeið, sum t.d. fysisk fyrstahjálparaskeið.

Starvsfólkini vóru í eini tilgongd, har tey tóku DAT-skeið (dialektisk adfærdsterapi). Seks starvsfólk høvdu verið á hesum skeiði. Ætlanini var, at øll starvsfólk á stovninum skuldu hava tikið hetta skeið í seinasta lagi í 2019.

11.11. Húsavørður

Víst varð á, at serliga í Pedda við Steingøtu 10 var tørvur á einum húsavørði, sum kundi taka sær av umvælingum í bygninginum, røkja spæliplássíð og økið uttan um bygningin, skifta dekk og olju á bilunum hjá teimum ymisku deildunum, o.s.fr. Uttan húsavørð fullu bygningar og økini uttan um í órøkt.

Eg heiti á Almannaverkið um at tryggja, at ognirnar, har Trivnaðareind 10 heldur til, verða røktar.

11.12. Sálarfrøðingur

Upplýst varð, at fleiri av børnunum høvdu fingið staðfest ADHD og/ella autismu ella vístu tekin um hetta. Samstarvið við Psykiatriska depilin var vorðið nógv betri, síðani sjúkrarøktarfrøðingar vóru settir í starv í Trivnaðareind 10, og bíðitíðin til útgreining á Psykiatriska deplinum var munandi styt. Tey børn, sum høvdu autismu, høvdu nú atgongd til tilboðini undir skipanini “Tann góða tilgongdin” hjá Almannaverkinum.

Hóast børnini og tey ungu ofta høvdu brúk fyri viðgerð frá sálarfrøðingi, so starvaðist eingin sálarfrøðingur í Trivnaðareind 10. Upplýst varð, at tá børnini og tey ungu finga tilboð um at fara til ein uttanhýsis sálarfrøðing, kom tað ofta fyri, at tey ikki ynsktu at fara. Summi fóru, men góvust beinanvegin, tí tey ikki kendu sálarfrøðingin.

Víst varð á, at um ein fastur sálarfrøðingur hevði verið í Trivnaðareind 10, høvdu børnini og tey ungu kent seg tryggari við viðkomandi, og størri móguleiki hevði verið fyri, at viðgerðirnar eydnaðust. Ein sálarfrøðingur hevði eisini kunnað varnast móguligt tunglyndi hjá børnum og ungum á stovninum, umframt at hann hevði kunnað veitt sálarfrøðiliga hjálp til børn/ung og starvsfólk í sambandi við t.d. harðskapsstøður.

Eg skal vísa á, at sambært grein 24 í Barnarættindasáttmálanum hava børn rætt til best móguliga heilsustøðu, at fáa sjúkuviðgerð og til at fáa heilsuþót. Hetta er eisini galdandi fyri sálarliga heilsu.

Eisini starvsfólkini kunnu koma í arbeiðsstøður, t.d. í sambandi við harðskap, har tey hava brúk fyri at tosa við ein sálarfrøðing.

Vísandi til lýsingina omanfyri mæli eg til, at Almannaverkið tryggjar, at fastur sálarfrøðingur verður knýttur at Trivnaðareind 10, sum børnini og tey ungu hava móguleika at hava dagligt samskipti við.

Almannaverkið hevur í viðmerkingum sínum til frágreiðing mína upplýst, at samstarvið við barna- og ungdómspsykiatriina er vorðið munandi betri seinastu tíðina, og at hetta hevur loyst nakrar trupulleikar, ið áður hava verið, og sum eru lýstir í frágreiðingini. Almannaverkið metir, at tørvur heldur er á einum sálarfrøðingi í Trivnaðareind 10 enn einum sálarsjúkulækna.

11.13. Kontaktpersónar

Hvørt barn hevði tveir kontaktpersónar, sum vóru starvsfólk á deildini, har barnið búði. Kontaktpersónarnir samskiftu eisini við myndugleikar og foreldur. Kontaktpersónarnir vóru ikki neyðturviliga tey starvsfólk, sum barnið var mest knýtt at.

Eg skal vísa á, at sambært grein 12 í Barnarættindasáttmálanum hava børn rætt til frítt at greiða frá sínum sjónarmiðum í øllum viðurskiftum, sum hava samband við barnið.

Børnini eiga sostatt at fáa møguleika at verða hoyrd í sambandi við val av egnum kontaktpersónum. Dentur skal leggjast á barnsins sjónarmið í samsvari við aldurin á barninum, og hvussu búgvíð tað er.

Almannaverkið upplýsir í viðmerkingum sínum til frágreiðing mína, at Almannaverkið fer at umhugsa at broyta mannagongd viðvíkjandi val av kontaktpersónum.

11.14. Samband við foreldur, avvarðandi o.o.

Starvsfólkini upplýstu, at samskifti við foreldrini at børnunum var gott. Einki kjak var um samveru, tí samveran varð ásett av barnaverndartænastunum og Høvuðsbarnaverndarnevndini. Tað var ikki vanligt, at foreldrini vitjaðu á deildunum uttan so, at samveran var ásett at vera har. Nøkur av børnunum høvdu lítið samband við vaksin og børn uttan fyri stovnin. Dømi var um barn, sum hevði búð hjá fosturfamilju í nógv ár, men fosturfamiljan megnaði ikki at hava barnið búgvandi fast longur. Fyrrverandi fosturfamiljan og barnið vóru tætt knýtt, men fyrrverandi fosturfamiljan og barnið høvdu onga ásetta samveru. Starvsfólkini samstarvaðu við fyrrverandi fosturforeldrini og royndu at byggja samveru upp millum tey og barnið, soleiðis at sambandið varð varðveitt.

Ein ungdómur hevði lítið og einki netverk í Føroyum. Eg helt, at tann ungi átti at fingið eina umlættingar-/tilknýtisfamilju. Seinni varð upplýst fyri mær, at tann ungi hevði fingið eina umlættingar-/tilknýtisfamilju.

Eg skal vísa á, at sambært grein 3, stk. 3 í Barnarættindasáttmálanum skal barnsins tørvur setast fremst í øllum tiltøkum viðvíkjandi børnum, sama um tey verða framd av almennum ella privatum stovnum fyri samfelagsliga vælferð, dómstólum, fyrisitingarmyndugleikum ella lóggávustovnum.

Tað er týðningarmikið fyri barnið at hava tøtt og støðug umsorganarsambond og eitt gott netverk uttanfyri Trivnaðareind 10, ikki minst tann dagin barnið ikki skal búgva á deild hjá Trivnaðareind 10 longur. Eitt nú fyrrverandi fosturfamiljur kunnu vera týðningarmiklir umsorganarpersónar í lívinum hjá barninum.

Av tí at hetta ikki eru viðurskifti, sum Trivnaðareind 10 hevur ávirkan á, verða hesi viðurskifti tikin upp við avvarðandi myndugleikar.

11.15. Skúlagongd

Upplýst varð um eitt barn, sum bara gekk í skúla 10 tímar um vikuna. Barnið fekk onga undirvísing út yvir hetta. Barnið slapp ikki at vera longri í skúla, tí tað hevði tørv á einum stuðli alla tíðina, men hevði bara fingið játtað 10 tímar til stuðul um vikuna. Barnið slapp heldur ikki at ganga í frítíðarskúla, tí tað var so ófriðaligt. Tilboð um heimaundirvísing í Trivnaðareind 10 var í mesta lagi á 10 tímar um vikuna. Eg kunnaði um, at eg fór at taka hetta málið upp. Stutt aftaná eftirlitsvitjanirnar boðaði leiðslan frá, at barnið nú hevði fingið tann stuðul, tað tørvaði, til fullan skúladag og til frítíðarheim.

Ynski varð borið fram um ein møguligan innanhýsis skúla í Trivnaðareind 10. Her var serliga hugsað um børn við autismu. Víst varð á, at børn vóru í Trivnaðareind 10, sum ikki kláraðu at vera í skúla, og at fyrimunurin við einum innanhýsis skúla hevði verið, at børnini ikki kendu seg so annarleidis í mun til hini børnini.

Eg skal vísa á, at sambært grein 28 í Barnarættindasáttmálanum hava børn rætt til útbúgving. Líkinda skúlagongd er grundarlagið fyri at fáa eina útbúgving, sum ger, at børn verða før fyri at standa á egnum beinum sum vaksin.

Eg mæli til, at ein útökilig meting verður gjørd, um skúlatilboðið hjá hvørjum einstøkum barni er nøktandi.

Eg skal vísa á, at stovnseting av innanhýsis skúla krevur lógarheimild. Um innanhýsis skúli verður skipaður í Trivnaðareind 10, hava børnini krav um undirvísing í øllum teimum fakum, sum Fólkskúlin undirvísir í, og eftirlit skal vera við undirvísingini. Næmingar kunnu bara verða frítíknir í einum ella fleiri fakum út frá eini útökiligari námsfrøðiligari- og sálarfrøðiligari meting av einstaka næminginum.

Almannaverkið hevur í viðmerkingum sínum til frágreiðing mína upplýst, at Almannaverkið ikki metir, at stovnseting av innanhýsis skúla er ein gongd leið, men vil samstundis vísa á, at tørvur er á betri samstarvi við skúlarnar. Almannaverkið er av teirri fatan, at ávísir skúlar ikki rúma og fevna um øll børn, ið av røttum hava krav uppá skúlagongd frá fólkskúlanum.

11.16. Lummapeningur

Umrøtt varð, um upphæddirnar, sum børnini finga í lummapeningi, samsvaraðu prísunum í dag. Upphæddirnar í lummapeningi vóru 24 kr. um vikuna til børn 3-10 ár, 56 kr. um vikuna til børn 11-13 ár, 114 kr. um vikuna til børn 14-15 ár og 227 kr. um vikuna til børn eldri enn 16 ár. Starvsfólkini hildu, at upphæddirnar vóru ov lítlar, og at hetta kundi freista børnini til at vinna sær pening á óhepnan hátt. Ynski varð sett fram um eina vegleiðing fyri, hvat lummapeningurin skuldi svara fyri í sambandi við frítíðarvirksemi.

Eg skal vísa á, at tað er ógreitt, um upphæddirnar í lummapeningi eru nóg stórar. Ógreitt er eisini, hvørjar útreiðslur skulu rindast av lummapeninginum hjá børnunum, og hvørjar útreiðslur deildirnar skulu rinda, so sum atgongumerkir til biograf og konsertir, útgerð til persónliga røkt o.tíl.

Eg mæli til, at leiðreglur verða gjørdar fyri, hvørjar útreiðslur lummapeningurin skal fevna um, so staðfestast kann, um upphæddirnar til lummapening eru nøktandi.

Almannaverkið hefur í viðmerkingum sínum til frágreiðing mína víst á, at viðvíkjandi upphæddunum til lummapening eru hesar ásettar í kunngerð nr. 69 frá 19. mai 2006 um samsýning til fosturforeldur, sum broytt við kunngerð nr. 159 frá 13. desember 2018. Henda kunngerð má sostatt broytast, um lummapeningurin skal hækka meira enn vanligu prísjavnana.

12. Yvirskipað viðmerking

Samantikið haldi eg, at fleiri álvarsligir trupulleikar vóru í Trivnaðareind 10, og at umstøðurnar hjá teimum børnum og ungu, sum búgva í Trivnaðareind 10, kunnu betrast munandi. Eg eri tó nøgd við, at Almannaverkið í framhaldi av eftirlitsvitjanunum hefur loyst fleiri av teimum trupulleikum, sum eg vísti á.

Áðrenn eftirlitsfrágreiðingin varð endaliga greidd úr hondum hava Almannamálaráðið, Mentamálaráðið, Heilsu- og innlendismálaráðið, Barnaverndarstova Føroya, Høvuðsbarnaverndarnevndin og Almannaverkið havt høvi til at gera viðmerkingar til frágreiðingina. Viðmerkingar komu frá Almannamálaráðnum, Heilsu- og innlendismálaráðnum, Barnaverndarstovu Føroya og Almannaverkinum, og er atlit tikið at viðmerkingunum í frágreiðingini. Eindarleiðarin, sum luttók á eftirlitsvitjanunum, er ikki í starvi hjá Trivnaðareind 10 longur. Hann hefur boðað umboðsmanninum frá, at hann ikki hefur havt høvi at gera viðmerkingar til frágreiðingina.

Í viðmerkingum sínum til frágreiðingina hefur Almannaverkið upplýst, at Almannaverkið framvir fer at arbeiða fram ímóti at fáa onnur viðurskifti í rættlag í samsvari við frágreiðingina.

Sólja í Ólavsstovu
Løgtingsins umboðsmaður